

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre . . . . . 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egynapos
 petitsor egyszeri hirdetése
 50 l. Közlemények sora 80 l.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Eperjes, Fő-u.
 □ 59. szám. □
 Telefon-szám: 16.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 □□ és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. □□

Lesz-e béke?

Önkéntelenül vitéz Toldi Miklós elhajított malomköve jut eszünkbe, amikor a költő, a mázsás kő röptének másodpercei alatt utánavevő a kérdést: ki tudja hol áll meg? kít, hogyan talál meg? Burián külügyminiszter elhangzott szava hasonlít egy ilyen emberfeletti erőt igénylő, gyilkolóan súlyos malomkőhöz, amelynek röpülése, mivel mértőldéken, hegyeken, országokon, sőt a végtelennek tetsző oceánon visz át, elegendő időt enged a gondolatnak s a kérdésnek, hogy követhesse. Lesz-e béke? A kérdés felrázta az embereket gépies érzéketlenségükből. Mert ott tart már a világ idegzet dolgában, mint a spanyol-láztól, ettől a szintén háborús terméktől több héten át halálosan meggyötört emberi szervezet, hogy az életnek máskor izgató, mindennapi gondjai, örömei nem tudják többé fásultságából fölébreszteni. Valami mennyeien szép, vagy pokolian rémítő eseménynek kell annak lennie, ami ennek a háborúnak nevezett nyavalyában vergődő világnak ütőereiben az élet forrását pezsgésbe tudja hozni. Burián békefelhívásának elhangzásakor az emberi lelkek mintegy varázsütésre — nem törtek ki örömkáltásokban, de hogy is, — hirtelen bezárultak, vonaglásokban egyetlen hangot hallatva, egyetlen remegő, félénk kérdést, amely az útjára induló súlyos malomkővet, a békeszózatot, bolygó gyanánt követni hivatott: Istenem, mit várhatunk ettől?

Különös, hogy békeszózatot emlegetünk és gyilkoló szerszámmal hasonlítjuk. De úgy van, hogy ennek a súlyos dobásnak valakit, vagy valamit el kell találnia, el kell tipornia. Egyformán kívánjuk, hogy pózdorjává zúzza azt a boszorkánykonyhát, ahol a világháborúnak elnevezett és pestisnél, koleránál, sőt együttvéve valamennyi járványnál gonoszabb betegség mérgét főzik a pokolnak emberhalálban kéjelgő, tobzódo szellemei. De vajjon eltalálja-e? Nem merjük a reménykedés fakó virágát az éltető napvilág sugarai elől teljesen elzárni, mert hiszen ha ezt a virágot a

hideg éj elhervasztaná, vele pusztul minden, ami szép, jó, amiben hinni s amiért élni érdemes. — De reménykedésünknel nagyobb a remegésünk: hátha az elhajított kő irányt téveszt és az eddigi mérhetetlen szenvedések mellé még azt a mardosó önvádat is odasorakoztatja, hogy az a dobás, amely azt a követ elhajította, rossz volt, gyöngye volt, vagy talán felesleges volt. — Pedig nem tagadhatja senki, aki ebben a hazában a szenvedőkkel érez, hogy szívünk szerint történt, amikor végre kilépett közülünk egy erőshangú ember és odakiáltott a másik tábor felé: Értsük meg már egyszer egymást! Mi nem akarunk egyebet, mint saját földünkön békefényben élni! Mondjátok meg ti is, mit akartok tőlünk! Talán véget vethetünk ennek az áldatlan öldöklésnek!

Hogy a hivatalos válasz milyen lesz, azt előre lehetett látni s ezért csodálkozásra nem indíthat bennünket. Könnyebb gyűjtani, mint az előidézett tűzvészt eloltani. Mi a háború igájában vért verejtékező népek válaszát várjuk. Nekik időre, nekünk türelemre van szükségünk. Egyelőre csak zürzavaros hangok hallatszanak a túlsó oldalról. Még nem bíznak a mi őszinteségünkben a félrevezetett tömegek. De vannak éles sikoltások, amelyek ki-kitörnek a hangzavarokból és amelyek követelik a háborúalkotta modern rabszolgaság megszüntetését és a lehetőséget ahhoz, hogy a kiengesztelődés útjára lépve, egymásnak kezet nyújtva, közös erővel a régi romokon új hajlékot emeljünk a hontalanná vált emberszeretetnek.

A 67-esek a világháborúban.

III.

A 67. gyalogezred rohamcsapat-vállalkozása Zarkowtól északra 1917. augusztus 9-ikén.

Az 1917-iki esztendőnek július és augusztus hónapjaiban ismét megélnékül a front, megkezdődtek az apró helyi csatározások. Ebben az időtájtban különösen a Brody-Zloczow-i szakaszon részünkről több rohamcsapat-vállalkozás történt azon célból, hogy az ellenséget megakadályozzuk abbéli tervének keresztülvitelében, hogy e szakaszról csapatokat vonhasson el és azokat a Tarnopol elleni támadás-

nál — mivelhogy ott vonalaink gyenge erővel voltak megszállva — harcba vethesse.

Emiatt azt a látszatot kellett az ellenségben felkeltenünk, mintha e szakaszon nagy erők felett rendelkezni, mintha nagyobbszabású offenzívát óhajtanánk az oroszok ellen megindítani.

Ezredünk augusztus elejére tervezte rohamcsapat-vállalkozását. Hogy ezen vállalkozás mentől eredményesebb legyen, repülőink előzőleg felvételeket készítettek az orosz állásokról. Mikor ezzel teljesen elkészültek, dr. Hirschfeld Miksa tart. főhadnagy, rohamszázadparancsnok elhatározta, hogy legénységével a fronttól egy-néhány kilométernyi távolságra egy az orosz állással minden tekintetben teljesen megegyező állást épített ki, hol naponta felgöngyöltőgyakorlatokat fog végezteni századával.

Ezen elhatározását tett is követte. A lemasolt orosz állás rövidesen elkészült. Megkezdődtek a gyakorlatozások. Alig egy hét leforgása alatt a legénység minden egyes tagja sugárzó boldogsággal ujságolta, hogy úgy ismeri az ellenség zeg-zugos futóárkait, mint saját állásunkat. Több-ször azon kéréssel járultak parancsnokuk elé, tegye lehetővé századának a rajtaütés keresztülvitelét. Ezen kívánságuk nemsokára be is teljesedett.

Augusztus 2. és 3-ikán éjszaka parancsot kaptak arra, hogy a drótsövényeket egyes helyeken vágják keresztül, hogy a rohamozásnál nyitott út álljon előttük. Ennek elkészülte után nem maradt más hátra, mint a támadás napjának megállapítása. A parancsnokság a rajtaütés keresztülvitelére augusztus 9-ikét jelölte ki.

Gyönyörű verőfényes őszi nap köszöntött reánk augusztus 9-ikén. A kék égboltozatot csak néhol tarkították apró felhőfoszlányok. Ennél szebb, alkalmasabb időt kívánni sem lehetett volna.

Kora délután elsőnek *Doblitzy* Tivadar ezredes, ezredparancsnok érkezett meg, ki e vállalkozást személyesen vezette. A kézigránát-rajok hozzácsatolása folytán a rohamszázad kétszeres állományra emelkedett fel, melyet azután az ezredparancsnok két oszlopra — egy nyugati és egy keleti oszlopra — osztott. Az előbbinek dr. *Hirschfeld* Miksa tart. főhadnagy, az utóbbinak *Jrszabek* Félix főhadnagy volt a parancsnoka.

Alig foglalta el ezredesünk parancsnoki helyét, megélnékültek futóárkaink. Óriási sürgés-forgás támadt mindenfelé. Bevonultak az acélszakos rohamozók, a gépfegyveresek és a távbeszélők. Egy adott jelre mindenki eltűnt a gránátmentes fedezékben, csupán egyes megfigyelők maradtak künn a futóárkokban szolgálatot teljesíteni.

Egyszerre minden irányból megszólaltak az ágyúk, a tüzérség megkezdte tüzelését.

**☞ Kassai Oláh testvérek okt. 1-jétől estén-
 kint Berger kávéházában muzsikálnak. ☞**

Eleinte csak lassú mederben folyt az előkészítés, később azonban, midőn a koncertbe beleszóltak 30 és feleseink is, mindinkább hevesebbé vált. Hat órákor már pergőtűz alatt állottak az ellenséges vonalak.

A gránátok megszámlálhatatlan tömege irtózatossá pusztítást vitt véghez. Az első vonalak teljesen eltűntek a föld színéről, kopár, felszántott sík terület tárult szemünk elé.

Hét óra 25 perckor elindult veszélyes útjára a két rohamoszlop. Mintha szárnyakkal rendelkeztek volna, úgy futottak keresztül az akadályokon. Rövid, de erőteljes kézigránátámadással hatalmukba vették az állást, majd megkezdték a fölgöngyölítést. Eközben a tüzérség tüzelését a második és harmadik vonalra helyezte át, majd jobbról és balról az állást lezárta, nehogy az ellenség tartalékait ellenünk harcra vethesse. A gépfegyverek, melyek a rohamoszlopok előnyomulását támogatták, a szembenfekvő és az egész terepet uraló Kamiana-Górárt árasztották el lövegekkel, mert onnan erős gyalogsági és gépfegyvertűz vált érezhetővé. Oly félelmetes sortűzet zúdítottak az oroszokra, hogy azok képtelenek voltak támadásra indulni.

A rohamcsapat pedig ment, ment előre, minden akadályt legyőzött. Egyszerre a harmadik vonal mögül erős orosz hullám közeledett a rohamozók felé. A mieink azonban résen voltak... kézigránátok záporával fogadták őket és megsemmisítették.

A harmadik vonal is birtokukba jutott. Az ottlevő oroszokat foglyul ejtették, a fedezékeket, valamint az aknavetőket — melyeket egyébként nem lehetett volna elszállítani, felrobbantották. Négy zsákmányolt gépfegyvert *Haase* hadnagy gépfegyverosztága azonnal az ellenség ellen fordított, amelyek azután a további támadások elfojtásánál értékes szolgálatot tettek. Saját két gépfegyverét is oly ügyesen helyezte el, hogy az ellenségnek jelentékeny veszteséget okozott.

A keleti oszlopnak gyors előretartását egy még sértetlen állapotban levő ellenséges drót-sövény akadályozta meg, melyet a leghevesebb ellenséges tűzben kellett előzőleg keresztülvágni. Ezen akadályt az oszlop rövidesen legyőzte és rohant tovább előre.

A rohamvállalkozás fényesen sikerült. A csapat 200 foglyot — közöttük 5 tisztet — hozott be; négy gépfegyvert zsákmányolt, azonfelül 5 — többnyire nagykaliberű — aknavetőt robbantott fel. Halottakban is sokat vesztett az ellenség. A foglyok egybehangzó vallomása alapján ezeknek száma jóval felülmúlta a 600 embert. Ezzel szemben saját veszteségünk csupán egy halottat és 20 — többnyire könnyű — sebesültet tett ki.

Eltekintve a várakozáson felüli eredménytől, a beszállított foglyok igen értékes vallomásokkal, adatokkal szolgáltak parancsnokságunknak. Betekintést nyertünk jövő terveibe; megtudtuk, mekkora erővel rendelkeznek, hol vannak elhelyezve tartalékaik, milyen a tüzérségük stb.

A vállalkozás tüneményes sikere elsősorban dr. *Hirschfeld* Miksa tart. főhadnagy, rohamszázadparancsnoknak és *Jrsabek* Félix főhadnagy, a kézigránátok kiképzőjének fáradságos részletmunkájára vezethető vissza. Sokat köszönhetünk a kiváló tüzérségi előkészítésnek is, valamint a felette lelkes és bátor szakasparancsnokoknak, kik közül különösen *Vízolyi, Sensel, Jonasch* tart. hadnagyok, *Szelényi* tart. zászlós, *Zwiebel* és *Alexy* őrmesterek tünnek ki.

A nap biborvörös korongja letűnt a lát-határról — este lett... A Wolica partján megszólaltak a békák... A harisok andalító nász-danáját szárnyára kapta a szellő és röpítette messze — igen messzire... A kicsiny tücskök is nótára kaptak — újra feléledt a természet.

E nagy, fenséges nyugalmat csak néhány zavarta meg egy-egy puskoropogás, egy-egy elkésett gránát becsapódása...

A kedélyek elültek — az emberek megérdemelt nyugalomra tértek.

Csak odaát volt egy kissé mozgalmas az élet: az elesett bajtársakat temették az oroszok...

Kiss Károly, tart. hadnagy.

KÖZJÓTÉKONYSÁG.

Kérelem. A Divald-féle fényirdában számos esztendőközön át becsülettel működött néh. *Munkácsy* Ágoston elhunytával az özvegy 9 gyermekkel a legnagyobb nyomorban maradt hátra, kin segítettő, a Gellért-féle vendéglő-

ben egy demokrata asztaltársaság rögtön gyűjtést rendezett, minek eredményét, a 60 koronát, mikor Halmi tb. rendőrkapitány az özvegynek átadta, az könyvelővel szemekkel és nagy hálalkodással köszönte meg az emberek jóságát. Schnitzer kereskedő, a dobói juhgazdaság nevében szintén adott 20 koronát az özvegynek, kit *mi is minden részvétellel és könyörülettel szívvel ajánlunk a jó emberek figyelmébe.*

A sárosvármegyei hadiárványk alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1918. szept. 24-ig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 113,283:34
Szakmáry Géza bártfai főszolgab. bek.	50 —
Ugyanaz	50 —
Ugyanaz	33 —
Fekete Béla lemeszi szolgabíró útján:	
Lyerko Mária és Rusznák András sároskőszegi lakosok adománya ..	30 —
Davidovics M. turinai körjz. beküld	30 —
Gallé István daróczi körjz. beküldi a hadisegélyesek adományait	105 —
(Ezzel gyűjt 2124 kor. 45 f.-re emelk.)	
Davidovics M. turinai körjz. beküld	50 —
Fekete Béla lemeszi szolgab. útján:	
Tréfa András és társai tapolcsányi lakosok	126:20
Ugyanannak útj.: Zakarovszki Mária licsérdi lakos	30 —
Stefko Nándor sebeskellemesi körjz. beküld	1000 —
(Ezzel gyűjtése 3060 kor.-ra emelk.)	
Gallotsik I. felsővízközi főszolgab. bek.	25 —
(Ezzel gyűjtése 1605 kor.-ra emelk.)	
Összesen:	K. 114,812:54

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt *adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészégükért és sikeres fáradozásukért* — a hadiárványk nevében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1918. szept. 25. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszékekének elnöke.

A vakok eperjesi intézetéhez a következő adományok folytak be: özv. Bodnár Józsefné 4 kor., Semetkovszki Mihály gör. kath. lelkesz Csendespaták 20 kor., Gönczy Gábor ref. lelkesz 6 kor., Lukács Vilma óvónő által rendezett gyermekszineloadás jövedelméből 36 kor., özv. Bujánovits Sándorné 100 kor., dr. Fuchs Lipót tanúdjaja, dr. Oszvald ügyvéd úr útján 15 kor. Fenti adományokért ezúton is hálás köszönetét fejezi ki az igazgatóság.

TÁRCA.

A mák-utcai királyasszony.

Elbeszélés. Irta *Szilágyi László*.

A Mák-utca közönséges külvárosi utca volt, két-háromemeletes házakkal, sötét boltokkal, a járda szélén gázlámpákkal. A Mák-utca még azt sem lehetett ráfogni, hogy a szokottnál rendesebb volt, vagy hogy valami szeretetreméltó erénnyel dicsekedhetett. Ó, nem: mert hepe-hupás kövezetén állandóan maszatos gyerekek játszottak, a szemetet megesezt, hogy az ablakon át távolították el, kedélyes lakók átkiabáltak egymásnak az átellenben fekvő lakásokból és így kellemetlen lárma uralkodott a Mák-utcában.

Ha idegen városrészből ide tévedt valaki, hamar befordult valamelyik sarkon és nem mulasztotta el kijelenteni:

— No itt sem laknék, még ha nekem fizetnének sem!

Pedig laktak a Mák-utcában. Nem ugyan

a felsőbb arisztokrácia, de kereskedők, iparosok, kishivatalnokok, még pedig nagy számmal a sűrű bércszárnyakban.

Ezek az emberek viszont nem győztek betelni a mák-utcai élet szépségével. Hogy az utca csodálatos varázsa hozta ezt magával, vagy csupán a megszokás kényszerítő ereje, ez egyik felderíthetetlen problémája volt a környék lélektanának.

Nem is gondolkozott rajta senki. A mák-utcaiainak elég volt az, hogy esténként a nap gyönyörűen bearanyozza a házak tetejét, a hölgyek mind az ablakokban könyökölnek, mikor hazatér az ember a robotból. Itt is, ott is leköszönnek neki, vacsorára kitűnő meleg csülköt kapni a sarki hentesnél, a fűszeres potom árért vesztegeti a jégbe hűtött görög-dinnyéit és hogy mindez együttvéve tulajdonképpen rettenetes boldogság és gyönyörű érzések szorítják el az ember szívét, mikor arra gondol, hogy micsoda kedélyes idilli élet folyik itten, és Istenem, mennyire ismerik, szeretik egymást az emberek.

Különben igen szigorúan családias hely volt a Mák-utca. Megbámulták a nőtlen embereket a mák-utcaiak (kevesen is voltak), ők maguk nyakra-főre házasodtak és lehetőleg sok gyermekre tettek szert. Hihetetlen, mennyi gyerek nőtt fel a Mák-utcában. Mikor iskolából hazavonult a mák-utcai nebulók csapatja, veszélyes volt a gyalogjárón közlekedni.

Boldog embereknek a nagy város kaoszában elvesző kis szigetje volt a Mák-utca. Nem lenne teljes azonban a róla festett kép, ha nem emlékeznénk meg az Ekvátor-kávéházról és a Mák-utca királyasszonyáról, Nováknéról.

Az Ekvátor-kávéház a Mák-utcának legszébb házában egy sarkon feküdt és jellemző sajátága volt, hogy kizárólag mák-utcai lakosok keresték fel boltíves helyiségét. Emberemlékezet óta idegen ember nem tette be lábát az Ekvátor-kávéházba, ami nem is volt valami csodálatraméltó tény, tekintve, hogy az Ekvátor csupán a jámbor mák-utcaiak

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR!

intézetek
részére
szükséges

TANKÖNYVEK

író- és rajzszeretek kaphatók .....

Az összes helybeli

NÉMETH JENŐ

könyv-, papir- és zeneműkereskedése,
díszműárúk és fényképészeti kellékek
nagy raktárában

EPERJES, Főutca 78. Telefon 2-26.

SZÉCHENYI-KÖR.

Filharmonikus hangversenyek. Akassai cs. és kir. katonai parancsnokság a katonárvák javára hat nagyszabású filharmonikus hangversenyt rendez Eperjesen *október 12., november 9., december 5., január 14., február 8., március 13-ikán.* A filharmonikus zenekar 70 tagból áll, vezetője a nagynevű karnagy, *Hajós Károly*, akinek külföldön is kiváló neve van. Az egyes hangversenyeken a legelsőrendű művészek is közreműködnek: így *Márkus Lily*, *Barré Emil* (a m. kir. Opera hangversenymestere), *Danziger Antal* és *Fodor Izsó* tanárok, *Drumár László* hegedűművész, *Dank Leo* nagyhercegi udvari színész, *Koffler Leo* operanékes, *Kövér Dezső* és *Kuhn László* karnagyok. A hat előadásra bérelni is lehet a Széchenyi-kör központi irodájában. Bérlet-árak: I. sor, jobb- és üvegkarzat a hat előadásra 40 kor., a II. sor és balkarzatra 30 korona. Egy-egy estélyre a belépőjegyek: földszint I. sor, jobb- és üvegkarzat 8 kor., II. sor és balkarzat 6 kor., földszint III-IV. sor 4 kor., V-VI. sor 3 kor., VII-VIII. sor 2 kor. Jegyek válthatók a Kör központi irodájában. Az első hangverseny október 12-ikén, szombaton este 8 órakor lesz.

A Széchenyi-kör örömmel vállalta a jótékony célú hangversenyek rendezését, hogy ilyenformán közönségünknek ilyen csodálatos művészi élvezetben lehet része, amilyennel kevés város dicsekedhetik, főleg a mai viszonyok között. Csak kitüntetés városunkra, hogy e kiváló művészi gárda megtisztel bennünket szereplésével.

Irodalmi estélyek. A magyar-irodalmi szakválasztmány szept. 21-iki gyűlésében foglalkozott a jövő szezoni irodalmi estélyeivel, azok rendezésével. A választmány *Gömör János* elnök javaslatára elhatározta, hogy a jövő idényben megtartja mind a háromfajta előadásokat: a voltaképeni irodalmiakat, a felsőbb tagozatot (vitaesték) és az úgynevezett szabad-lyceumiat (Népakadémia). E szakválasztmány is figyelemmel volt a megdrágult fűtési viszonyokra és így *dr. Wallentinyi Samu* titkár indítványára

elhatározta, hogy dec. és jan. hónapokban nem rendez irodalmi estélyeket.

Az irodalmi estélyeket a következő napokon tartják meg: október 9. *dr. Wallentinyi Samu* (Madáchról), " 23. *dr. Leffler Béla* (A háborús Berlin), nov. 26. *dr. Láng Nándor* (Eugenetika), febr. 5., febr. 19., márc. 5., márc. 19. Ez utóbbi estélyekre is kiváló szereplők ígérték meg közreműködésüket.

Népakadémiai előadások lesznek október 20., október 27., november 3., november 10-ikén vetített-képekkel, zenei, szavalati pontokkal. Kimondotta a választmány azt is, hogy tekintettel a változott viszonyokra, a fűtés, világítás drágaságára, ezen a Népakadémiai előadásokon a készkiadások fedezésére személyenként I. kor. belépődíjat fog szedni. Az új. n. vitaestélyek dec. elején kezdődnek. *Dr. Mária Béla*, a vitaestélyek rendezője kiváló előadókról és érdekes tárgyakról gondoskodott. *Dr. Rosenberg Mór* felszólalása alapján a választmányi tagok élénk megbeszélést folytattak a vármegye magyarosításáról, az eszme megvalósítását, a kivitel részleteit a népnevelési szakválasztmány figyelmébe ajánlják.

Karzati jegyek. *Szinyei Merse István* v. b. t. t., a Kör ügyv.-elnöke szept. 27-ikére hívta össze az egyes szakválasztmányok elnökeit, hogy az igazgató-választmány határozata alapján döntsenek a karzati jegyek elosztása tekintetében. A bizottság egyhangulag abban állapodott meg, hogy a sorshúzásra bízza, kik kapjanak jegyet a karzaton a szabályszerű időben jelentkezők közül. A sorshúzás eredménye október 3-ikától kezdődőleg megtekinthető a Kör központi irodájában (*Holénia Béla* pénztárosnál); ott válthatók ki a jegyek is, esténként 2 koronáért. A jobb- és balkarzat jegyei vagy a számok is fölserélhetők kölcsönös megegyezéssel, ez azonban a Kör központi irodájában bejelentendő, mert a jegyek személyre szólnak — számok szerint. — Az úgynevezett kistermet átalakították városi hivatalos helyiséggé, tehát ezt a termet nem használhatja a közönség ruhatárnak. A Kör vezetősége úgy határozott, hogy ruhatárként fog szolgálni a bejáratnál

szemében jelentette a fényesen berendezett, ragyogó szórakozóhelyet.

Mert valójában bizony csak egy piszkos kis zengeráj volt ez a „Grand Café”. Siralmas faburkolat éktelenkedett a belsején, köröskörül fogásokkal, a fogásokon kéthetes folyóiratokkal. Lötyögtek a márványasztalok, a lábukról félelmetesen kopni kezdett már az ezüst, a gázlámpák szomorúan égtek, kopott és sűrű volt itt minden, akár csak a mák-utcai emberek.

Mert azokat sem pirosította, nem is hízaltta, de még szebbé sem tette az a bizonyos meglegedettséget sugárzó levegő, amely fölöttük lebegett. Többnyire nagyon csúnyák voltak szegények. A nők már fiatal korukban elformátlanodtak, tönkre tette őket a sok gyerek és a nagy strapa. A férfiak szintén agyondolgozták magukat, hogy annál jobban essék az esti kis pihenő.

Egyetlen szép lény volt a Mák-utcában. *Novákné*. Egy barna hajú, villanó szemű, kreol asszonyka, valami nyakkendőben utazó férfiúnak a felesége.

Ez a *Novákné* attól a perctől kezdve, hogy először jelent meg ura karján az Ekvátor-kávéházban, koronázatlan királyasszonya lett a Mák-utcának. Mikor — mint aki tudja, hogy most itt ő az érdeklődés középpontja, — büszkén helyet foglalt esténként a zenével átellenben lévő főhelyen, minden szem odaszegződött, minden arc odaköszönt és a mák-utcai intelligencia minden egyes tagja örült és büszke

volt az utazó feleségére, mintha az övé lett volna...

— Ide nézzetek! Ez egy asszony! A mi utcánkból való!

Így villantak össze a szemek, nézeteltérés és minden vitatkozás nélkül, mert kivétel nélkül mindenki egyetértett abban, hogy *Novákné* a legszebb közöttük. Még a férjét sem irigyelték. *Novákné* szinte közkincsévé vált a mák-utcaiaknak.

Mindenki vigyázott rá. Az udvarlók, akik körülvették az asztalukat, egymást ellenőrizték, nehogy valamelyik elvesse a sulykot a szép asszonnyal szemben.

Egyszóval *Novákné* királynői nimbuszával gögősen trónolt az elérhetetlenség trónusán, az Ekvátor-kávéház csillagos üvegű gázlámpáinak fehér fényében.

Ez a trónus hosszú ideig igen szilárd alapon állott. Úgy látszott, sohasem fog meg-ingani. Pedig komoly szerelme is volt *Novákné*nek. Egy kishivatalnok, holmi *Boldizsár* nevezetű, aki ugyanazon a folyosón lakott, ahol a királyasszony, egy csinosan bútorozott szobában és az ablakából éppen az ő konyhájukra lehetett látni.

Boldizsár — különösen mikor a férj nem volt otthon — gyakran beszélgetett az asszonnyal reggeli hivatalbamenetelekor. Aztán este is beszélgetett. Egyáltalában mindig beszélgetett, amikor szerit ejthette.

És sokszor bolondokat beszélt, amin a

lévő rendes ruhatár, a kisterem előszobája, a paradicsom és a könyvtár első helyisége. A felolvasó-, irodalmi estélyek nagyrészt a vármegyeháza nagytermében fogják tartani. E helyiséget készséggel engedte át *Tahy József* udv. tan., alispán, amiért is neki e helyről is hálás köszönetet mond a Kör elnöksége.

SZINHÁZ.

Hétfőn, kedden és szerdán az új és ország-szerte valóságos riadalmat keltett „*Túl a nagy Krivánon*” című operettet adták, dicséretes igyekezzel és sikerrel. A zenéről, a bájos muzsikáról a nálunknál illetékesebb fővárosi sajtó már beszámolt, mely itt-ott leszólta, más-helyt meg agybatöbe dicsérte az ismerős hazai és nekünk is tetszett dalokat és dallamokat. Ami pedig a játékot illeti, hát ez a mi kis társaságunk igen kedves és tehetséges nép, akiben nekünk mindig is igazi kedvünk tellett. *Kassay*, oh ez a *Kassay*! Micsoda pompás tót zatyafi volt ez már megint! Micsoda derűtséget váltott ki, mikor azzal a pokoli hunyorgással kivágta, hogy: „Sza te döbre tote bandurki!?” Hát *Horváth*!? Magyarok, gyertek, nézzétek meg és tanuljátok meg, hogy kell csárdást táncolni. Már az igaz: nincs az a tánc a világon, mely a zene lelkét olyan híven tükrözné, mint ez a mi táncunk! E két kiváló művésznak volt hatalmas sikere, és e sikerhez hozzájárultak: *Postás Piroska* kitűnő Ancsurája, *Dorman Andor* Janija, *Perényi, Réthy Margit, Ekecs M.* és az egész személyzet.

Csütörtökön *Kiss Árpád* színigazgató búcsú-fellépteül „*Baccarat*”, társadalmi dráma ment, nem mondhatnók, hogy kifogástalan előadásban. *T. Sinkó Gizi* kitűnően adta szerepét, kedvvel játszott, *Kiss* is megfelelt, volt együtt néhány hatásos jelenetük, de egyes szereplők kelleténél jobban szorultak rá a túlhangozóságukra.

Pénteken *Farkas Imre* „*Iglói diákjai*”-ban gyönyörködött a javarészt mindkét nembeli diákságból álló közönség. Kedves volt *Ekecs Mancsi* mint *Évike*, *Horváth, Perényi, Pelsöczy*

királyasszony jóízűeket nevetett. Akár haragudhatott volna, de nem haragudott, csak nevetett.

— Hogy is beszélhet ilyen bolondokat ez a kis beamter! Hogy ő szeresse! Ha még nem a Mák-utcában lennénk. De itt az ő királyságában, az ő birodalmában, ahol olyan glóriája övezi a tiszteletnek! Igazán szemtelenség kell hozzá, hogy ilyen vakmerő lehetlenségre gondoljon valaki!

Hamar elintézte *Boldizsár* az asszony. De azért nem bánta, hogy egy kinevezéssel bíró, szépen járó hivatalnok-ember csapja neki a szelet. Tudta, hogy ez nem árt az ő dicsőségének. Sőt.

Boldizsár minden elsején pezsgőt rendelt az Ekvátorban, bevonult az egyetlen szeparéba, rettenetesen berugott, és egymásután húzatta a szép asszony kedvenc nótáit. Ilyenkor a Mák-utca szegényebb elemei is a kávéház elé gyűltek, onnan bámészkodtak be a periodikusan visszatérő látványosságra.

A királyasszony tekintélyét ez is növelte vagy ötven százalékkal.

Egy szép napon azonban becsukták az Ekvátort.

A tulajdonosa, egy bolondos eszű örmény főbelötte magát és másnap reggel nem húzták fel a redőnyöket. Harmadnap a hitelezők (kártyaadósság megmiegymás volt a dologban) elvitték a berendezést. Negyednapra üres falak állottak a hajdani „Grand Café” helyén.

A Mák-utca mély gyászt öltött. Futótűznél

ENŐ

ereskedése,
eti kellékek

efon 2-26.

jól adták szerepeiket, *Kassay* utólréhetlen volt mint *Odrobina*, minden szava, minden mozdulata kacagást váltott ki. Jól mutatkozott be *Ardai* Endre, mint a logika tanára.

HIREK.

Az élet.

Írta *Ledvák Marcell*.

Az élet engem is meg-megsimogatott,
Lopva hozott le lábaimhoz örömet s bánatot.
A hajnal ránterítette az aranyos kendőt,
Erre hímezte rá a boldog jövőndőt.

Az álomvilágba a Múza csókjával mentem,
Öleléseiért sokszor el-elepedtem,
Dalt dalra halmoztam, de hasztalan,
Életem egyre szomorú s vigasztalan!

És ha fájó multam összeborul az emlékekkel,
Érzem, mintha szívemet valaki átszúrná hosszú
[éles törrel,
Szemem a könnyektől sötét, a szó megfagy
[ajkamon
S én' zokogok halkán a pusztá romokon...

Ó miért is oly titkos, csalóka ez az élet!
Összetör álmod, hitet s a legszebb tervet
S az ember mégis elindul magasratörő vággyal,
Hogy aztán Phrixosként hulljon le törött
[szárnyal.

Személyi hír. Dr. *Bene* Jenőt, a 3-ashonvéd-tüzérek népfőlkelő ezredorvosát, aki békében Gölniczbánya város nagy tekintélynek és hírnévnek örvendő tisztí főorvosa s akinek családja közel két esztendő telt Eperjesen, hosszabb időre felmentették a katonai szolgálat alól. Az általános tiszteletnek és népszerűségnek örvendő család távozását Eperjesről őszintén fájlalja városunk társadalma.

Kitüntetések a 67. gyal.-ezrednél. A nagy ezüst vitézségi érmet kapták: *Katuscsak* Emil szkv., *Hviscs* János őrv., *Kura* Mihály tart. és *Szabol* János népf., a II. oszt. ezüst vitézségi érmet: *Kusnyir* István kápl., *Fabian* István szkv., *Hrcha* György őrv., *Billar* Ádám ptart., *Sasala* Antal szkv., *Maczej* János népf.

gyorsabban terjedt el a hír. Mindenki az utcán volt, tárgyalt, sopánkodott, gesztikulált, és este csaknem síró emberek állottak a volt Ekvátor előtt.

Mindenki meg volt döbbenve. Mi lesz most? Hát foroghat a föld tovább ilyen megrendítő esemény után? Lehetnek még szép esték és még szebb éjjelek, mikor az Ekvátor meghalt? Ó, miért is rabolják meg szegény emberektől ezt a kis életet, fényt és zenét?!

Novákné soha nem érzett szív fájdalommal állott férjével a sarok előtt. Üres, magábamélyedt szemekkel nézett a feketés redőnyökre. Ott mögöttük volt az ő birodalma. Ott veszett el, halt meg, zárult be az ő tündérországa, koronás királysága.

A mák-utcai királyasszony szomorúan karolt az urába. És halkán, megtörve mondotta:
— Gyerünk haza, fiam.

A lépcsőházban Boldizsár jött velük szembe.
— Hova megy, Boldizsár? — kérdezte bánatos mosollyal az asszony. — Az Ekvátor becsukott!

— Nem baj. Van egy másik kávéházam, szebb, nagyobb, forgalmasabb útvonalon. A Kaszinó. Most oda fogok járni.

Köszönt Boldizsár és a botját forgatva eltűnt.

Furcsán nézett utána az asszony. Gondolkodott. És világosság gyúlt az agyában. A vonásai kiderültek. Egy perc leforgása alatt pokoli kedve kerekedett. Nini! Milyen buta voltam eddig! Hisz még ezer kávéház van

Hősi halál. Szept. 16-ikán az olasz fronton, a megfigyelőhelyen, hősi halált haltak *Hofmann* Antal és *Szrogh* Béla tüzérfőhadnagyok, mindketten a cs. és kir. 160. tábori tüzérezred ütegparancsnokai.

Megnyitó-ünnepély. A Kollégium négy tanintézetének tanévnyitó-ünnepélye *okt. 6-ikán, vasárnap* d. e. 11 órakor lesz a központi Kollégium nagytermében. Ez ünnepélyre a nagyközönséget ezúton hívja meg tisztelettel dr. *Wallentinyi* Samu, kollégiumi igazgató.

A spanyol-influenza — bélbaj. Dr. *Marovici*, a bártfai fürdő tisztí üdülőtelepének főorvosa, a *WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT* ben azt írja, hogy a spanyol-influenzát egy nap alatt minden egyes esetben meggyógyította. A betegnek a láz kitörése után azonnal jókora adag kalomel — 0.3—0.6 grammot — ad be, majd pedig 4 és 8 óra múlva fél gramm aszpirint, amelyhez 1 decigramm koffeint ad. Az ilyen módon kezelt összes betegek 24 óra alatt lázmentesek lettek és sohasem lépett fel náluk komplikáció. Ha kalomel nélkül kezelte őket, amely hashajtószer alaposan fertőtleníti a beleket, akkor a betegség legalább 8 napig tartott és sokszor lépett fel komplikáció — légszűrés, tüdőgyulladás, mellhártyagyulladás és középfülgyulladás. Bizonyos tehát, hogy a betegség a belekben fészkel.

Képkiallítás. A nagy előkészületű, hetek előmunkáját igénybevevett eperjesi nagy képtárlat, szinte megbecsülhetetlen művészi vásznaival, megnyitást előtt áll. Egy gyűjteményben igazi szenzációt képez a leghíresebb magyar festőművészek csaknem 800 képe, válogatott, gyönyörű, múzeális festmények, mely ily impozáns méretben és értékben még fővárosi tárlatokon sem szerepelt soha. Az ünnepélyes megnyitás pontos idejéről olvasóinkat kötelességszerűleg értesíteni fogjuk. Ez a nagy-konceptiójú, merész vállalkozású műkiállítás *Gerő* Mihály ismert áruházának egész földszintjét és portáljait leköti, míg az emeleti erkélyen, párisi mintára, a női divatcikkek árusítása zavartalanul tovább folyik. A művészi rendezést és árusítást az egész házban *Kellner* Vilmos személyesen végzi.

ebben a nagy városban! Ezer szebb és finomabb! Minek vagyunk mi a Mák-utcahoz kötve!?

Otthon levetette magát a diványra, magához húzta a férjét, nevetett, csókolg, párnákat dobált és énekelt. Még az ágyban is ezt duruzsolta az urának:

— Holnaptól kezdve a Kaszinóba járunk!

Egész nap nem tudott hova lenni az izgalomtól. A legszebb ruháját vette föl, a legpompásabb frizurába fonta a haját, úgy indultak el a Kaszinóba. Az úton nem is szólt az urához, csak arra a forradalomra gondolt, amit most az új kávéházban okozni fog. — Hogy összesűgnak majd, mikor belépek — ujjongott magában. — A Mák-utca királynője, legszebb asszonya, nézd, milyen szép, milyen imádnivaló! — zibongnak össze bizonyosan a férfiak, és a nők hogy csodálkoznak majd, a vézna, száraz nők! Ó, kétségtelen, hogy a cigány csak nekem húzza legszebb nótáit, a tiszték csak engem néznek és diadalt aratok ebben a nagy, gyönyörű, fényesebb, sokkal hangosabb előkelő kávéházban.

Beléptek.

A mák-utcai királyasszony lassan halványodott.

Lassan összegörnyedt.

Egy félreeső sarokban könnye cseppent a kávéjába, a mák-utcai királyasszonynak, igen a kávéjába, amelyet oda sem nézve, figyelmetlenül és gögösen rakott eléje egyik pincér.

Figyelmeztetjük Eperjes város t. közönségét, hogy aki *tűzifaszükségletét* vagonszámra akarja beszerezni, úgy ezen szándékát a városi közellátási ügyosztályban jelentse be. A tűzifa ára, vagononként 1100 kor., a városi pénztárba befizetendő, a nyugta a megrendeléskor felmutatandó. A vasúti szállítási és befuvarozási költséget a megrendelő fizeti.

Okl. tanítónő magánvizsgára előkészít, tanít polg., elemi és órákat ad. Bővebbet Eperjes, Kossuth-u. 42.

Táncpróbabál. *Dicker* és *Perényi* Eperjesen a városi Vigadó nagytermében október 5-ikén, szombaton az ev. koll. főgimnázium, az ev. polgári és a felső keresk. leányiskolának, valamint okt. 6-ikán, vasárnap a „Művészi táncképezde” és a kir. kath. főgimnázium tánc-tanulóinak szépségversennyel és konfetti-szerpentinsatával egybekötött táncpróbabált rendeznek. Kezdeté d. u. 6 órakor. Belépődíj személyenként 5 korona. A szépségversenyhez szavazólapot a belépőjeggyel egyidejűleg kell megvenni. Minden belépőjegyhez csak egy szavazólap váltható. — *Az új tánckurzus* október végén veszi kezdetét.

Modern kölcsönkönyvtár. A könyvirodalom *legújabb* termékei a *Stehr*-féle könyvkereskedésben *kölcsönbe* kaphatók.

Cérnát kapunk! Eddig legalább azt hittük, hogy kapunk abból a 708 orsóból, amit a rendőrkapitány a pénzügyország közreműködésével lefoglalt. Most azonban már tudjuk a szomorú valóságot, hogy dacára a főispán és alispán intervenciójának, a lefoglalt cérnát be kell küldeni a honvéd központi ruharaktárnak. Egyszóval tőlünk elvisznek mindent, de a központoktól mi semmit nem kapunk.

Táncmulatság. *Dicker* és *Perényi* f. hó 22-ikétől minden vasárnap d. u. 5—9-ig táncmulatságot rendeznek a Rákóczi Kath. Körben.

Becslés. Magánkézben levő, vagy gyűjteményben őrzött művészi festmények, metszetek, porcellános-, ötvösmunkák anyagi és műértékének becslését mérsékelt honorárium ellenében elvállalja *Kellner* Vilmos, az eperjesi nagy képtárlat rendezője.

Mert férfiak mentek el a királyasszony előtt és rá sem néztek, mert a személyzet, mintha ott sem lettek volna, észre sem vette őket és száz csillogó tükör gúnyosan, bántóan verte vissza a mulatók derült arcát, elegáns toalettjét, ékszerből csillogó dekolletált nyakát, csinos udvarlóját, és a mák-utcai királyasszony kopott ódivatú ruháját nézte és a férjét a kaucsuk-gallérban. Meglátott egy magánál szebb nőt, és egy másodikat, egy harmadikat... csinosakat, elegánsakat, ó, jaj Istenem, mindenki, csaknem mindenki szebb volt nálánál és először érezte az életben, hogy milyen nagy, kegyetlenül nagy ez a világ és milyen csöppnyi része neki a Mák-utca, a kedves, drága, nyomorult kis Mák-utca...

— Gyerünk haza, fiam — szólt megtörve. És lassan, hátra nem nézve, kihaltan visszamentek a Mák-utcába.

Másnap a férfi többnapos utazásra indult. Az asszony, mikor elment, a tükör elé ült reggeli pongyolájában és elmélkedni kezdett. Először arra gondolt, hogy most neki nagyon el kell keserednie. De aztán megnézte jól a termetét, végigsimította a hullámos puha haját, megvizsgálta az arcát és jólesően konstata, hogy itt még lehet kezdeni valamit.

Délután sétálni ment, el a külvároستól jó messze, szép utcák, nagy terek, csillogó kávéházak felé. Alattomos, diadalmas mosollyal sandított be a Kaszinóba, egy pillanatra Boldizsárra gondolt, de azután mégis egy igen szép mosolyú úriemberrel kötött ismeretséget.

kelé
Műn
ját á
Igen
emlé
hazá
Tátr
Valé
mag
szép
diák
Tátr
kilát
egy
munk
Ugya
egy
az az
idézet
LAPON
zolta,
hábor
Turist
hivata
füzeté
avatk
sorban
folyóir
társá
a turis
felada
szinte
alatt.

Ker
Rész
e
ú
ta
ké
ny
Vissz
né
A bar
ve
lita

Búza
kommen
„Tek. Sz
díjas öz
beszerzés
ben le va
milyen k
No, ich
nem kéri
módon s
mivelhog
súlyosabl
az én ré
szivessé
malomba
Vajjon mi
út eltítva?
nem kérü
sújt és elt
portnál, á
kérdem, h
megint kor
nak és ha
liszt helyet
a szerkeszt
N. N.”

Valódi
ható Luc

jes város t. közön-
zükségletét vagon-
gy ezen szándékát
ályban jelentse be.
1100 kor., a városi
rugta a megrende-
úti szállítási és be-
rendelő fizeti.

**ánvizsgára elő-
it és órákat ad.**

u. 42.
és Perényi Eper-
termében október
koll. főgimnázium,
esk. leányiskolának,
rnap a „Művészi
gimnázium tánc-
rel és konfetti- s
tött táncpróbabált
órákor. Belépődíj
szépségversenyhez
el egyidejűleg kell
jegyhez csak egy
tánckurzus október

nyvtár. A könyv-
a Stehr-féle könyv-
phatók.

g legalább azt hit-
708 orsóból, amit
ország közreműkö-
ban már tudjuk a
cára a főispán és
efoglalt cernát be-
nti ruharaktárnak.
mindent, de a köz-
kapunk.

és Perényi f. hó
l. u. 5-9-ig tánc-
óczi Kath. Körben.
levő, vagy gyűjte-
tmények, metsze-
ak anyagi és mű-
t honorárium el-
lmos, az eperjesi

a királyasszony
ert a személyzet,
, észre sem vette
únyosan, bántóan
ült arcát, elegáns
dekolletált nyakát,
teci királyasszony
te és a férjét a
t egy magánál
egy harmadikat...
stenem, mindenki,
t nálánál és elő-
gy milyen nagy,
s milyen csöppnyi
íves, drága, nyo-

szólt megtörve.
kihaltan vissza-

utazásra indult.
a tükör elé ült
nélkedni kezdett.
ost neki nagyon
megnézte jól a
hullámos puha
jólesően konsta-
feni valamit.

a külvároستól jó
s, csillogó kávé-
almas mosollyal
pillanatra Bol-
mégis egy igen
ött ismeretséget.

„Turistaság és Alpinizmus.” Ez az elő-
kelő képes folyóirat méltó társa az előzőknek.
Műmelléklete Halki szigetének gyönyörű pont-
ját ábrázolja a Prinkipórol Konstantinápolyban.
Igen szép képek kíséretében „Konstantinápolyi
emlékeket” mutat be gróf Széchenyi Gusztáv
hazánkfia. Egy turistasétát rajzol meg „a kis
Tátrán keresztül” Gyelán Győző, bold. Hulyák
Valér barátunk képeivel is díszítve. Az 1341 m.
magas Vepost dr. Institorisz Endre írja le egy
szép képpel. Mi tavaly másztuk meg több theol.
diák kíséretében Tiszolcz felől. Az Alacsony-
Tátrának egyik legérdekesebb és legszebb
kilátású nyílvánnya. A Magyarországi Kárpát-
egyesület szervező-bizottságának jelentését nagy
munkatervvel Hefty Gy. Andor állította össze.
Ugyancsak ő és a szerkesztő Vigyázó a Kárpát-
egyesület nyári közgyűlését ismerteti, amelyen
az azóta békésen kiegyenlített folyóirat ügye
idézett elő nagyobb kavarodást és a SZEPESI
LAPOKban egy kis polémiát, mely csak azt iga-
zolta, hogy élet és munkakedv van a mostoha
háborús idők dacára az egyesületben. A Magyar
Turistaszövetség értesítője s a Kárpát-egyesület
hivatalos hírei zárják be e folyóiratunk jelen
füzetét. Mi az egyesület belső vitájába nem
avatkoztunk, de annyi bizonyos, hogy első-
sorban nem a kétségtelenül szép és értékes
folyóirat fenntartása, hanem a Kárpátok fel-
tárása és felséges ormainak megközelítése, tehát
a turisztika fejlesztése az egyesület elsőrangú
feladata. Eddig is csekély anyagi eszközökkel
szinte csudákat művelt alig egy emberöltő kor
alatt. Továbbra is vivat, floreat és crescat!

Kereskedelmi Takarékpénztár
Részvénytársaság **EPERJES**
Fő-u. 133.
elfogad
új betéteket
takarékpénztári betétkönyvec-
kére és folyószámlára, legelő-
nyösebb kamatoztatásra.
Visszafizetés előzetes felmondás
nélkül.
A bankszákmába vágó összes mű-
veletek legkedvezőbb lebonyo-
lítása.

Búza, liszt, korpá. Kaptuk és minden
kommentár nélkül adjuk a következő levelet:
„Tek. Szerkesztő úr! Én, mint szegény nyug-
díjas özvegyasszony, a napokban a helybeli
beszerzési csoporttól egy felhívást kaptam, mely-
ben le van írva, hogy a polgármester úr útján
milyen körülmények között lehet búzát kapni.
No, ich dank schön! Ebből a szivességből
nem kérünk és azt hiszem, hogy ilyen úton-
módon senki se fog a várostól búzát venni,
mivelhogy ez igen nagy nehézségekkel és még
súlyosabb föltételekkel jár. Igen, ha én búzát
az én régi ismerősömtől vehetnék, aki azt
szivességből olesóbban adná és mindjárt a
malomba is elvinné, ez már igen, de így!?
Vajjon miért van ez az egyszerű és becsületes
út eltiltva? Ebből az atyáskodó gondoskodásból
nem kérünk, mert ez nem ápol, hanem csak
sújt és eltakar. Megmaradok a beszerzési cso-
portnál, ámde azokat az urakat is kérem és
kérdem, hogy kenyérliszt helyett most majd
megint korpát kapunk? Urak, ha segíteni akar-
nak és ha tudnak segíteni, hát segítsenek, de
liszt helyett ezentúl korpát ne adjanak. Kérem
a szerkesztőséget, tegyenek valamit. Tisztelettel
N. N.”

**Valódi Numa Dupuy-féle búzapác kap-
ható Luchs Ede és Társa vasüzetében.**

Helybeli pénzüzetek köréből. Azon
egészséges irányzatnak, mely a magyar pénz-
világban újabban igen erősen kapott lábra, a
jövőben csak hasznát fogják látni azok, kik
pénzüket, vagyonukat banki vagy takaré-
pénztári részvényekben kamatoztatják. Akár-
merre tekintünk, az „egyesült erővel” jelentő-
ségű elv minden téren, de különösen gazdasági
tekintetben csak hasznosítható lehet. A pénz-
intézetekben heverő óriási tőkének feltétlenül
rész kell venni Magyarország gazdasági újjá-
építésében annál is inkább, mert a háború
tanulásaiból leszűrődött, hogy az ipar és
kereskedelem eddig elhanyagolt területe ki-
aknázásra vár és általa a pénz hasznának nem
remélt fokozása érhető el. Vagyis a pénzinté-
zeteknek vállalkozniok kell, hogy életképesek
maradjanak, már pedig a kisebb pénzintézetek
a jövő nagy feladatait csak úgy képesek meg-
oldani, ha a „Viribus unitis” elve alapján
szerződnek, ú. n. érdekközösséget létesítenek.
A Felvidék egyik legtekintélyesebb pénzinté-
zete, a Magyar Ált. Hitelbankkal affiliált **Eperjesi**
Bankegylet, az Osztr.-Magyar Bank mellék-
helye, szorosabb üzleti összeköttetés céljából
elvi megállapodásra jutott a Kereskedelmi
Takarékpénztárral, hogy új üzletágak, külö-
nösen az árukereskedelem kultiválása, rentábilis
üzleti vállalkozások finanszírozása céljából a
felemelő alaptőke 50%-át átveszi és a
Kereskedelmi Takarékpénztárnak összes üzleteit
közösen bonyolítja le. Minthogy ezen érde-
közösség a biztonság megnyugtató érzésén kívül
lehetőséget és módot nyújt arra, hogy a „kisebb”
a hatalmasabb támogatásával nemcsak a helyét
megállja a jövő küzdelmeiben, de alkothasson
is nemcsak a maga, de a köz javára: mi
részünkről teljes melegséggel üdvözöljük e két
helybeli intézet igazgatóságának határozatát,
melytől városunk és megyénk javára is jó
eredményeket várunk.

Magánalkalmazottak ruhaellátása. A
Népruházati Bizottság, amely a budapesti magán-
alkalmazottak részleges ruhaellátását már folya-
matba tette, megfontolás tárgyává teszi a vidéki
magánalkalmazottak ruhaellátását is, előbb azon-
ban legalább hozzávetőleges képet akar magá-
nak alkotni létszámukról és ebből a célból a
kereskedelmi és iparkamarákat kérte fel az adat-
gyűjtésre. A kassai kereskedelmi és iparkamara
a nagy cégekhez és a pénzintézetekhez közvet-
lenül is fordult, egyébként a hatóságok és
kamarai kültagok felkérésével kísérelte meg
az adatok beszerzését. A magánalkalmazottak-
nak saját érdekükben áll azonban, hogy annak
sikerét érdeklődésükkel és esetleg jelentkező-
sükkal előmozdítsák.

A cigarettázó hölgyek. Anonim levél
jött a város polgármesteréhez, az „összegyüle-
kezett hölgytársaság” hosszan panasolja a
cigarettázó hölgyek nagy sérelmét; szegények,
csak 25 drb cigarettát adnak nekik hetenként!
Hát ez igazán felháborító; bizonyosak vagyunk
benne, hogy a katonák ott a fedezékekben
bőven el vannak látva színivalóval s a cigarettázó
hölgyekről ily mostohán gondoskodnak. Telje-
sen hitelt érdemlő s megbízható forrásból vesz-
szük a hírt, hogy a város polgármestere már
megtette a lépéseket, hogy az eperjesi cigarettázó
hölgyeknek ez az égbekiáltó sérelme orvoslást
nyerjen, felírt a közéletmészési miniszterhez, hogy
Eperjesen azonnal egy új hivatalt szervezzenek:
„eperjesi cigarettázó hölgyek beszerzési cso-
portja” néven, mert különben nem vállalhatna
felelősséget a következményekért.

Rendőri hírek. Berger Samu kávéház-
tulajdonos bejelentette, hogy kárára **Farkas**
János nevű portása különféle ruha- és fehér-
neműek elidegenítése által nagyobb szabású
lopást követett el. A tartott házkutatásnál a

lopott jószágok egyrésze megkerült, mégis
Berger a bűnvádi feljelentést az illető ellen
nem tette meg, mert ez néki 500 korona kár-
térítést fizetett. — **Csorba** János jelenleg vizs-
gálati fogságban levő szobafestősegéd Müller
Herman kefekereskedőtől (bemászás útján)
gyertyákat lopott és azokat egy szerb hadifo-
golyának adta el, aki ellen a vizsgálat szintén
folyamatban van. — **Kovács** Margitnak az
anyja egy fekete csipkesált elvesztett. — **Koscs**
Mihályné, ócskásnő panaszt tett, hogy kárára
a piacon egy fekete férfiföltényt elloptak. A
ruhát a rendőrség egy bártfai ócskás birtoká-
ban megtalálta, aki azt állítja, hogy azt egy
szerb hadifogolytól vette. A ruha lefoglalása
mellett a vizsgálat máris folyamatban van. —
Rendőrségünk egyik ügyes detektívje rájött és
feljelentette, hogy **Neugröschl** Ármin (lakik
Eperjes, Fő-utca 31.) valami tilalmas lánckeres-
kedést folytat, mert már több ízben történt,
hogy innét, postacsomagokban, mindig egy és
ugyanazon címre, Késmárkra mákot küldözget.
Az utolsó ilyen 20 kilós postaszállítmány az
összes bűnjelekkel együtt le lett foglalva és a
vizsgálat az illető ellen meg lett indítva.

Felelős szerkesztő:
dr. Rosenberg Teofil.

Kiadótulajdonos:
dr. Koós István.

MOZGÓKÉPSZINHÁZAK MŰSORA.

OLYMPIA:

Kedden, okt. 1-jén: *Palotaforradalom*, 5 felv.
Stella Harp a főszerepben.
Csütörtökön, okt. 3.: *Tragikus élet*, társ. dráma
4 felv., Wanda Treumann a főszerepben.
Vasárnap, okt. 6.: *Pierrot és Pierrette* (Álarcos-
bál a tengeren), cirkuszdrama 4 felv. Lundt
Margit a főszerepben.

URÁNIA:

Hétfőn, szept. 30.: *Az őrangyal*, társad. dráma
4 felv. Arnost Grund a főszerepben.
Szerdán, okt. 2.: *Fekete lelkek*, szerelmi film-
regény. Carole Toelle a főszerepben. Azon-
kívül *Az Est-film* legújabb riportja.
Pénteken, okt. 4.: Joë Jenkins kalandja: *A meg-
tagadott vallomás*, szeniális nyomozási
trükkök 4 felv.
Szombaton, okt. 5.: *A fekete táncosnő*, színjáték
4 felv., Maria Orska a főszerepben.
Vasárnap, okt. 6.: *A vasketrec*, detektívdrama
4 felv. Mogens Enger a főszerepben.

Jegyelővét Haltenberger ruhatisztító-üzletében.

Telefon 63. szám.

Az előadások kezdete: hétköznap 5, 7 és 9 órakor, vasár-
és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Előkészületben: *99-es, Kivándorlók, Luxemburg grófja.*

● **Őszi ültetésre** ●
— amely a legbiztosabb — most rendelhetők
magyar és német
nemes gyümölcsfák,
díszcserjék, kúszónövények, rózsák stb.
MAUKS K. kertészeti ügynökségénél, Eperjes.

VISZKETEG!

Rüh, sömör és mindennemű
bőrbaj biztos gyógyszere a

BORÓKA-KENŐCS.

Nem piszkít és szagtalan. Ára 3, 5 és 9 kor.
Hozzávaló Boróka-szappan 5 kor. Készíti
Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykőrös. —
Eperjesen kapható **Kovaliczky Pál** és
Pálesch Árpád gyógyszerésztárában.

Eladó fűrógép kézi hajtásra, — szívó- és nyomó-szivattyú mély kutakhoz, — gabonatisztításhoz való **trieur.** ■ ■ ■ **Jurcsik József** Gazdasági gépek gépjavitó-műhelye javításra elvállaltatnak. Eperjes, Csatorna-u.

Dr. Schmidt Gyula kertjében
Alsó-körút 31—32.
: **téli, finom :**
FAJALMA
kicsinyben és nagyban, jutányos áron
■ **eladó.** ■

Berlini ■ **kozmetikai intézet**
módszerű
KASSÁN, Fő-utca 50.,
bejárat Lakatos-utca 4-1/4.
Mindennemű szépséghibák: **szeplők, májfoltok, pattanások, mitesszerek, himlőhelyek, nagy pórusok** és egyéb petyhüdtég, valamint **hajszaalak, szemölcsök, orr- és kézvörösség** villannyal véglegesen s nyomtalanul eltávolíthatnak. Vibrációs arcmasszázs, arcgőzölés, **arc-hámlasztás** és manikűrözés.
Mindenféle kozmetikai **piperezerek** árúsítása
BERMANN ETELKA
vizsgázott kozmetikusnő intézetében.
Ugyanott tanítványok teljes kiképzésre felvétetnek.

Teakompozíciót
.....
legfinomabb minőségben
::: szállít :::
Olivinfabrik
Wien, IX., Nordbergstrasse 6-10.

Eladó egy szép, fekete **télikabát**
□ □ Csatorna-utca 3. sz. a. □ □

Az 1919. évi NAŠA ZASTAVA tót naptárba
• HIRDETÉSEKET •
november 15-ikéig
fogad el a kiadóhivatal.

● **Egész oldal ára 80 kor.**
Féloldal . . . . . 40 kor.
Negyed oldal . 20 kor.

Jobb házból való fiú **tanulónak**
felvétetik :: ::
id. Jármay Titusz vegyeskereskedésében, Bártfán.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy ideiglenes szabadságom alatt **cserépkályha-üzletemet** újból megnyitottam s mindennemű e szakmába vágó munkát jutányos árral elvállalok. Szives **Kovács Imre** :: pártfogását kérve **cserépkályhás-mester,** Eperjes, Laktanya-utca 7-8. szám.

PASZTERNÁK MANÓ
butorszállító
vállalata, Eperjes, Kovács-utca 14.
(Stefánia-utca sarok.) Telefon 105.
Költöztetések szab. butorszállító-kocsikban, a csomagolás mellőzésével. . . . .

: ERDŐ :
kitermelésre **fája** — és pedig 2817 ::: kerülő **fája** köbméterre becsült jegenyefenyő és 661 köbméterre becsült vörösfenyő — Sárosvármegye Berzevicze községének határában, Héthárs vasúti állomástól körülb. 15 kilométernyi távolságban, **eladó.**
:: tövön az erdőben
A helyszínén Berzeviczén útbaigazítást ad **Ochotniczki József** erdőkerülő; vételi ajánlatok dr. Propper József ügyvéd címére Eperjesre intézendők.

„SIGORIN“
csodagyorsasággal írja
■ ■ a poloskát. ■ ■
Kis üveg 4 kor., nagy üveg 16 kor.
Fecskendő 2 kor.
Eperjesen kapható Williger Pál gyógyszerésznél és Pálesch Árpád drogeriájában.
Magyarországi főraktár:
REMÉNY-gyógyszertár, PÉCS.

■ **Kitünő őszi és téli** ■
FAJ-ALMA
nagyban és kicsinyben
eladó ■ Alsó-körút 21. sz. a.

Első eperjesi cementárú-ipar közk. társaság
A t. Közönség b. tudomására adjuk, hogy **Első eperjesi cementárú-ipar** törvényszerűleg bejegyzett cég alatt Eperjesen, Kassai-út 39. szám alatt (a vasúti állomással szemben) létesített gyártelepünkön **cement-tetőcserepek, cementtéglák, cement-oszlopok, kerítések** és egyéb szakbavágó **cementgyártmányok** előállításával foglalkozunk.
Jutányos kiszolgálás, elsőrendű anyag szállítása üzleti főelvünk!
Első eperjesi cementárú-ipar.

Épülettervezéseket, előmérlet szerkesztését, régi épületek átalakítási tervezését és helyszinrajzi felvételek készítését elvállalja **RUBY FERENC** építész, Tótsóvár.

AZ UJSÁG
AJÁNDÉK-NAPTÁRA
● **az 1919. évre**
● **már sajtó alatt van.**
Ez a gyönyörű, 300 oldalra terjedő naptár — sok illusztrációval, szépirodalmi és közgazdasági tartalommal és a tudnivalók egész tárházával — nélkülözhetetlen a családban, az üzletben, vállalkozásban mindenre kiterjedő tájékoztatásával.
AZ UJSÁG minden előfizetője ingyen kapja KARÁCSONYI AJÁNDÉKKÉP.
■ Könyvtári forgalomban nem kapható. ■
AZ UJSÁG előfizetési ára:
Egész évre . . . . . K 52.— | Negyedévre . . . . . K 13.—
Félévre . . . . . „ 26.— | Egy hónapra . . . . . „ 4-60
Ha erre az ajándék-naptárra igényt tart, fizessen elő AZ UJSÁG-ra!
Megrendelő-cím:
● **AZ UJSÁG kiadóhivatala,**
Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

Viszketegség, sömör, rüh.
Leggyorsabban elmulasztja a **dr. Flesch-féle** eredeti, törvényesen védett
„SKABOFORM“-KENŐCS.
Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes, dr. Flesch-félét kérjünk. Próbátégely 3 K, nagy tégely 5 K, családi tégely 12 kor. Kapható a helybeli gyógyszertárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető: **dr. Flesch E.** „Korona“-gyógyszertára, Győr.
Vételnél a „Skabofom“ védjegyre ügyeljünk!